

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.542/2016/3. szám

A **(város neve)**i Ítéltábla a Juhász, Császár, Csvila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csvila István ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a **(gyámügyi ügyintéző és kormánytisztviselő)** által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. március 4. napján kelt 1.P.20.563/2015/26. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és mellőzi a felperest elsőfokú eljárási illeték fizetésre kötelező rendelkezést, egyben megállapítja, hogy az az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 48.000,- (Negyvennyolcezer) fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes és **(anya neve)** házastársak voltak, házassági együttélésükből **(gyermek 1 neve)** és **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermekeik születtek, akik az édesanyjánál kerültek elhelyezésre a **(város neve)**-i Városi Bíróság 2009. április 21-én jogerőre emelkedett 14.P.22.513/2008/19. számú egyezségeit jóváhagyó végzése alapján.

A felperes és a gyermekek édesanyja között a kapcsolat elnehezült.

A felperes kérelmére az alperes **(város neve)**-i Járási Hivatal Járási Gyámhivatala (a továbbiakban: hivatal) a kiskorú gyermekek védelembevételére ügyében 2013 márciusától eljárást folytatott.

A felperes 2013. szeptember 26-án a gyermekek apai kapcsolattartásának végrehajtása iránt kereste meg a hivatalt, amely 2013. október 7-én tájékoztatta a felperest és volt házastársát e tárgyban az eljárás megindulásáról, és október 22-ére – az ügyfelek idézésével – tárgyalást tűzött ki.

Időközben – 2013. október 9-én – a szülők között a **(város neve)**-i Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény Gyermejköltségi Központjában megállapodás jött létre a kapcsolattartás ügyében.

Majd a felperes volt házastársa 2013. október 22-én a **(város neve)**-i Rendőrkapitányságon feljelentést tett a felperessel szemben kiskorú veszélyeztetésének gyanúja miatt.

A hivatal 2013. október 31-ére hívta össze a feleket az apai kapcsolattartás újraszabályozása ügyében tárgyalásra, majd 2013. november 13-ára tűzött ki újabb tárgyalást. Itt a felek bizonyítási

indítványokat terjesztettek elő a mediátor meghallgatására, a családgondozó véleményének beszerzésére és tanúk meghallgatására. A felperes három kapcsolattartási időpontra vonatkozóan kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmet is előterjesztett.

Az eljárás anyagához csatolták az ... Gyermekgyógyászati Klinika klinikai zárójelentése mindkét gyermekről. Az eljárás alatt a hatóság megkereste az indítványozott mediátort, és a gyermekjóléti központot. Ez utóbbi 2013. december 11-én megküldte véleményét, eszerint a gyermekeket veszélyezteti az, hogy apjukkal nem tudnak kapcsolatot tartani. Ennek megállapításakor túlnyomórészt a gyermekek által elmondottakat vette alapul. Kifejtette, a **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek esetében nincs szükség felügyelt kapcsolattartásra, **(gyermek 1 neve)**-nél azonban a kapcsolattartás korlátozását tartotta indokoltnak felügyelt láthatással. A családgondozó szakmai javaslata 2014. január 7-én érkezett az alpereshez, ebben a gyermekek védelembe vételére tett javaslatot.

A hivatal 2014. január 13-án igazságügyi klinikai szakpszichológus szakértőt rendelt ki az érdekeltek kivizsgálása és írásbeli szakvélemény előterjesztése érdekében. Ugyanezen a napon kelt CS-06/C/01/292-3/2013. számú, 2014. február 10-én jogerőre emelkedett határozatával – a volt házastárs kérelmére indult eljárásban – a felperes kapcsolattartási jogát szabályozó egyezséget jóváhagyó végzés végrehajtását a **(gyermek 1 neve)** utónevű gyermek tekintetében a kapcsolattartás újraszabályozása tárgyában hozott új határozat jogerőre emelkedéséig felfüggesztette. A folyamatos kapcsolattartás vonatkozásában a végrehajtás iránti eljárás lefolytatását az új határozat jogerőre emelkedéséig ugyancsak felfüggesztette. Határozatában – a mediátor véleményére hivatkozva – kiemelte, a gyermekeket veszélyezteti, hogy apjukkal nem tudnak kapcsolatot tartani. Kiemelte, mindkét félnek meg kell tennie mindent azért, hogy a kapcsolattartás működjön. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján – különös tekintettel a mediátor véleményére és a klinikai vizsgálatok megállapításaira – a kapcsolattartási jog korlátozását látta indokoltnak **(gyermek 1 neve)** tekintetében, mert a kapcsolattartás jelenlegi szabályozásának betartása nem szolgálja a gyermek érdekét. Így a bírósági végzés végrehajtásának az új határozat jogerőre emelkedéséig történő felfüggesztéséről döntött.

Az ugyancsak e napon kelt CS-06C/01/292-4/2013. számú, 2014. március 26-án jogerős határozatával megállapította, hogy az anya a **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek vonatkozásában a kapcsolattartást szabályozó egyezséget jóváhagyó végzésnek 2013. szeptember 6-án önhibájából nem tett eleget, erre tekintettel elrendelte annak végrehajtását. Egyidejűleg az anyának a felperes kapcsolattartási jogát szabályozó egyezséget jóváhagyó végzés végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet a **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek vonatkozásában elutasította.

A határozatok ellen a felperes nem élt fellebbezéssel.

Időközben – a felperes 2014. január 26-án beérkezett kérelmét követően – 2014. január 30-án a családgondozó szolgálat jelzése alapján hivatalból védelembevételi eljárás indult a gyermekek ügyében.

A hivatal előtt a gyermekekkel kapcsolatban nagyszülői kapcsolattartás rendezése ügyében is eljárás indult 2014. május 20-án a nagyszülő kérelmére, mellyel összefüggésben a feleket 2014. június 19-ére tárgyalásra idézte, ez az eljárás párhuzamosan folyt a többivel.

A felperes 2014. május 23-án ismételt felkereste a hivatalt az apai kapcsolattartás végrehajtása ügyében, ennek eredményeként a hatóság 2014. június 5-én június 30-ára tűzött ki – az ügyfelek idézésével – tárgyalást. Az anya 2014. június 19-én jelezte, hogy a tárgyaláson nem tud megjelenni, ennek igazolására kérelmet terjesztett elő.

A korábban, 2014. január 13-án kirendelt igazságügyi pszichológus szakértő 2014. június 1-jén készítette el szakértői véleményét, ez a gyámhivatalhoz június 12-én érkezett meg. Véleménye szerint a jelenlegi szabályozás szerinti kapcsolattartás nem szolgálja a gyermekek érdekeit.

A felperes 2014. június 18-án kereste fel ismét a gyámhivatalt a kapcsolattartás végrehajtása iránt.

A gyámhivatal 2014. július 9-én hívta fel az ügyfeleket nyilatkozattételre az előterjesztett szakértői

vélemény kapcsán, melyre a felperes 2014. augusztus 8-án, az anya pedig augusztus 7-én nyújtott be észrevételt.

A gyámhivatal 2014. szeptember 25-én kereste meg a gyermekjóléti központot annak tájékoztatása érdekében, hogy milyen időpontokban tudják biztosítani **(gyermek 1 neve)** esetében a havi egy, **(gyermek 2 neve)** esetében pedig a havi két alkalommal egy óra időtartamban történő apai kapcsolattartáshoz a helyiséget és a mediátort, figyelemmel a kiskorúak életkorára. A választ a központ 2014. október 9-én küldte meg.

Az alperes **(város neve)**-i Járási Hivatal Járási Gyámhivatala 2014. október 16-án kelt CS-06C/01/292-40/2014. számú végzésével a **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek vonatkozásában a felperes kapcsolattartási jogát szabályozó egyezséget jóváhagyó végzés alapján esedékes folyamatos kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás lefolytatását az új határozat jogerőre emelkedéséig felfüggesztette. Ez november 7-én – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett.

A gyámhivatal ugyancsak október 16-án kelt 41. sorszámú határozatával – az anya kérelmére indult eljárásban – a gyermekeknek a **(város neve)**-i Városi Bíróság egyezséget jóváhagyó végzésével szabályozott apai kapcsolattartását megváltoztatta, egyidejűleg kizárta a kapcsolattartást felügyelő szakember jelenléte nélküli találkozás lehetőségét. Indokolásában részletesen ismertette a bizonyítási eljárás során megkeresett gyermekjóléti központ mediátorának és a kirendelt igazságügyi pszichológus szakértőnek a véleményét.

A határozat ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, ugyanakkor az elsőfokú gyámhivatali ügyintézővel szemben elfogultsági kifogással is élt. Ez utóbbit a gyámhivatal 2014. november 19-én kelt CS-06C/01/3047-17/2014. számú végzésével elutasította.

Az alperes szociális és gyámhivatala 2014. december 10-én kelt CSC/01/366-5/2014. számú határozatával a 41. sorszámú határozatot helybenhagyta.

A felperes 2015. január 13-án fordult ismét a gyámhivatalhoz a kiskorú gyermekek védelembé vétele érdekében. Ennek eredményeként 2015. február 18-án meghallgatás volt, melyen az anya mellett családgyozdó is részt vett.

Az ügy kapcsán 2015. március 11-én a gyermekjóléti központ a kiskorúak apai kapcsolattartása tárgyában mediációs szakmai tájékoztatást küldött a gyámhivatal részére.

A felperes 2015. március 26-án tájékoztatta az alperes gyámhivatalát, hogy a kormányhivatallal szemben keresetet nyújtott be, ezért kérte, hogy vele szemben elfogultságukat jelentsék be. A felperes keresete 2015. március 26-án érkezett az elsőfokú bírósághoz, azt a **(város neve)**-i Törvényszék 2015. május 26-án kézbesítette az alpereshez. A gyámhatóság vezetője június 1-jén továbbította az iratokat – saját kizárására vonatkozó indítványa mellett – a másodfokú hatósághoz, ezt követően az iratokat 2015. június 5-én terjesztették fel az Emberi Erőforrások Minisztériumához. Ezen időszakban az alperes előtt olyan eljárás nem volt folyamatban, melyben a felperes ügyfél lett volna, csak a nagyszülői kapcsolattartás végrehajtása és újrászabályozása ügyében folyt az eljárás.

A felperes 2015. április 15-én kapcsolattartás újrászabályozása iránti kérelemmel élt, melyben sem a kizárási indítványról, sem az általa benyújtott keresetlevélről nem tett említést.

A felperes módosított keresetében 600.000,- forint – részben nem vagyoni kártérítés, részben sérelemdíj – megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Ezen belül 500.000,- forint nem vagyoni kártérítési igényét arra alapította, hogy az alperes megsértette az Alaptörvényben foglalt, tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, ezen keresztül az emberi méltósághoz, valamint a családi és magánélethez, illetve a kapcsolattartáshoz fűződő jogát. Ennek keretében kérte az alperes jogsértéstől való eltiltását és méltányos elégtétel adására kötelezését bocsánatkérő levél formájában. Követelését ekörben arra alapította, hogy az alperes gyámhivatala döntését az általa 2013. szeptember 26-án kezdeményezett kapcsolattartás végrehajtása iránti ügyében jelentős késedelemmel, csak 2014. október 16-án hozta meg. További 100.000,- forintos sérelemdíj iránti igénye azon alapul, hogy 2015. március 26-án tájékoztatta az alperest a kereset előterjesztéséről és

kérte az elfogultság bejelentését, a kizárás kérdésében mégis jelentős határidő túllépéssel döntött. Álláspontja az volt, az alperes mindezekkel megsértette a Ket. 4. § (1)-(3) bekezdéseit, valamint az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit. Kiemelte, a határidők indokolatlan túllépése visszafordíthatatlan késedelmet okozott az eljárásban és akadályozta gyermekeivel való kapcsolattartását, ezáltal tőle eltávolodtak.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Véleménye szerint önmagában az ügyintézési határidő túllépése nem eredményezi az ügyfél tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét. Kérte figyelembe venni, hogy a per tárgyát képező közigazgatási hatósági eljárással szoros összefüggésben több, egymásra érdemben kiható eljárás is folyamatban volt. Az ügy egyedi sajátosságaira és bonyolultságára tekintettel szükségesnek mutakozó intézkedéseket a hivatal megtette, a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogait tiszteletben tartotta, e körben az 1/2010. Közigazgatási jogegységi határozatra hivatkozott. Érvelése szerint az érdemi döntés meghozatalához szükséges és nélkülözhetetlen bizonyítást folytatta le, ez a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmével nem járt. Hangsúlyozta, a közigazgatási eljárások során a felperes nem vitatta a hivatal eljárási cselekményeinek, így a szakértő kirendelésének szükségességét, azt maga is kérte. Álláspontja az volt, a felperes gyermekeitől való elhidegülését nem a gyámhivatali eljárások elhúzódása okozta, viszonya velük már korábban megromlott, éppen ezért indultak a közigazgatási eljárások. Kiemelte ugyanakkor, jelen perben a felperes nem teheti vitássá az alperes közigazgatási hatáskörben hozott döntéseinek megalapozottságát, a bizonyítékok mérlegelését, így nem merülhet fel az egyenlő bánásmód elvének megsértése sem. Kérte értékelni azt is, hogy a felperes az érintett határozattal szemben nem élt bírósági felülvizsgálattal. Mindezekre tekintettel állította, nem állnak fenn a nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megállapításához szükséges általános és különös konjunktív feltételek.

A sérelemdíj érvényesítése kapcsán hangsúlyozta, a kereset előterjesztésekor az alperes előtt olyan eljárás nem volt folyamatban, amelyben a felperes ügyfél lett volna, 2015. április 15-i kérelmében pedig kizárási indítványt nem terjesztett elő a Ket. 43. § (1) bekezdése szerinti 8 napon belül és a kizárási ok fennállásáról az elsőfokú gyámhatóság nem tudott. A Pp. 128. §-ára hivatkozva kiemelte, arról 2015. május 26-án a keresetlevél alpereshez érkezésével szerzett tudomást, ezért ettől az időponttól kellett számítani a Ket. erre vonatkozó eljárási határidőit. Az elsőfokú gyámhatóság vezetője ehhez képest 2015. június 1-jén kelt levelével terjesztette fel a másodfokú hatósághoz az iratokat, az első- és másodfokú gyámhatósági iratok az illetékes minisztériumhoz pedig 2015. június 5-én kerültek felterjesztésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Indokolásában jogdogmatikailag fejtette ki álláspontját az alkotmányos alapjogok és a személyiségi jog közötti összefüggésről. Hangsúlyozta, ügyintézési késedelmek vagy ehhez hasonló mulasztások többlettényállás megvalósulása hiányában személyiségi jogok megsértésének megállapítására nem vezethetnek. A felperes az eljárás során nem adta elő, hogy az alperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sértő eljárása milyen módon sérti az emberi méltóságát, illetve vele szemben az alperes milyen okból, kihez képest és milyen hátrányos megkülönböztetést alkalmazott. Ezen személyiségi jogok sérelmét ezért nem találta megállapíthatónak.

Az érvényesített kártérítés kapcsán kiemelte, a felperes kötelessége volt a személyiségi jogsértésnek, a nem vagyoni hátrány bekövetkeztének, valamint az okozati összefüggésnek a bizonyítása. A gyámhatósági iratok alapján megállapította, a **(gyermek 1 neve)** utónevű gyermekkel való kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére nem került sor, az elsőfokú gyámhatóság az önhiba fennálltát nem találta megállapíthatónak, így határozatával a kapcsolattartás végrehajtását, illetve a végrehajtás elrendelésére irányuló eljárást felfüggesztette. Ezzel szemben a felperes fellebbezéssel nem élt, ezért a 2013. szeptember 26-i és november 13-i kérelme tárgyában nem lehet szó

személyiségi jogsértésről. A kapcsolattartás elmaradása kapcsán nincs olyan hátrány, mely az alperesi magatartással állna összefüggésben és a felperesnek személyiségi jogsérelmet okozott volna, illetve amivel a hivatkozott kár oksági kapcsolatban lenne.

A **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek esetében rámutatott, az elsőfokú hatóság 2014. január 13-án rendelkezett a vele való kapcsolattartás végrehajtásáról. A határozatot a kérelem előterjesztését követő 30 napon belül hozta meg, ugyanakkor az iratokból megállapíthatóan az önhiba kérdésében a határozat meghozataláig terjedő időben bizonyítást folytatott le, a tényállás tisztázása érdekében a feleket meghallgatta. Az okiratok és a lefolytatott bizonyítás eredményének ismeretében kerülhetett a gyámhatóság abba a helyzetbe, hogy az önhibáról állást foglaljon és a felperes végrehajtás elrendelése iránti kérelméről megalapozottan, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva hozzon döntést.

Kifejtette, a felperes 2014. május 23-án és június 18-án előterjesztett kérelmének tárgyában az elsőfokú gyámhatóság 2014. október 16-án határozott, a végrehajtási eljárás lefolytatása iránti eljárást felfüggesztette, és ugyanezen a napon a kapcsolattartást megváltoztatta, mindkét gyermek vonatkozásában a felügyelt kapcsolattartást biztosította a felperes részére. Mivel a kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás felfüggesztéséről szóló határozat ellen a felperes nem élt fellebbezéssel, a döntés tartalmára figyelemmel nem áll fenn az eljárási határidő elmulasztása miatti személyiségi jogsértés, hiszen a végrehajtás felfüggesztésével nyilvánvalóan nem kerülhetett sor a kapcsolattartásra. A kapcsolattartás tiszteletben tartása iránti jog megsértése ezért nem volt megállapítható.

Rámutatott, az alperes a felek által kezdeményezett számos különböző gyámhatósági eljárásban a kiskorú gyermekek érdekeit szem előtt tartva, a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el. Az, hogy a kapcsolattartás újraszabályozásáról szóló jogerős határozat értelmében a felperes a gyermekek érdekében a korábbi bírósági határozatban szabályozott kapcsolattartási jogát nem gyakorolhatta, nem az alperes jogellenes, jogsértő magatartásának eredménye, így az sem a közigazgatási eljárás következménye, hogy kapcsolata a gyermekeivel megromlott. A gyámhatósági eljárás iratai alapján egyértelmű, hogy a gyermekek testi-lelki fejlődését hátrányosan a felek közötti kommunikáció hiánya befolyásolta, vitáikat kivetítették rájuk. Ennek következménye az is, hogy a kapcsolattartást megváltoztatták, mindezek azonban semmiképpen sem róhatók fel az alperesnek, személyiségi jogsérelm hiányában pedig a jogsértés szankciói nem alkalmazhatók.

Végül kiemelte, az első- és másodfokú gyámhatóság az előtte folyó eljárásban a perindításról való hivatalos tudomásszerzést követően az eljáró hatóság kijelölése érdekében 5 napon belül intézkedett, így eljárása megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek megfelelő döntés meghozatala érdekében. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját hangsúlyozta, a Ket. 33. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak ellenére a 2013. szeptember 26-i **(gyermek 1 neve)** utónevű gyermekkel való kapcsolattartás végrehajtására irányuló kérelem és az azt felfüggesztő határozat között több mint 4 hónap telt el, szakértő kirendelésére csak ezt követően került sor. Sérelmezte, hogy a hatóság olyan szakvéleményre alapította a döntését, ahol a szakértőnek jogosultsága nem volt. A **(gyermek 2 neve)** utónevű gyermek esetében a kapcsolattartás végrehajtásának felfüggesztéséről az alperes 2014. október 16-án döntött, a több mint egy év alatt pusztán két alkalommal rendelte el gyámhivatali tárgyalás tartását, ami nem tekinthető hatékony intézkedésnek. Megjegyezte, ezekben az eljárásokban határidő hosszabbításról szóló döntés a Ket. 33. § (7) bekezdése ellenére nem volt, a határidő-túllépés okát a gyámhivatal nem igazolta. Álláspontja szerint mindkét kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelemről indokolatlanul késedelmesen döntött, az eljárásokat ésszerű határidőn belül nem fejezte be, elmulasztotta a hatékony intézkedéseket megtenni. Az alperes mulasztásával kapcsolattartáshoz fűződő személyiségi joga sérült, ezzel okozati összefüggésben keletkezett kára, és sérült a családi

élet tiszteletben tartásához való joga is. Véleményét egyedi ügyben hozott bírósági és az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseire alapította.

A 2015. március 26-án előterjesztett kizárási kérelem kapcsán hangsúlyozta, az alperes már ekkor, írásbeli tájékoztatásával tudomást szerzett a perindításról, ennek ellenére csak hónapokkal később intézkedett az iratok felettes szervhez való felterjesztéséről.

Megjegyezte, az elsőfokú bíróság alaptalanul kötelezte az eljárási illeték fizetésére.

Fellebbezésének kiegészítésében a kijelölés folytán eljárta (**város 2 neve**)-i Járási Hivatal eljárásával is alá kívánta támasztani követelésének jogalapját.

A fellebbezés **alaptalan**.

A felperes keresetében közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest. A közigazgatási jogkörben okozott kárról akkor van szó, ha az a közigazgatási szerv közhatalmi feladatainak gyakorlása során kifejtett szervezési-intézkedési körében megvalósult tevékenységgel vagy mulasztással okozati összefüggésben keletkezett (PK 42. számú állásfoglalás). A felperesnek a 2013. szeptember 26-án előterjesztett kérelem kapcsán a sérelmezett eljárás idején hatályos 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 339. § (1) bekezdésében foglalt általános rendelkezéseknek megfelelően azt kell bizonyítania, hogy a közigazgatási szerv jogellenes tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben kára keletkezett, továbbá fennállnak a rPtk. 349. § (1) bekezdésében rögzített speciális feltételek is. A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget ugyanis csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására a rendes jogorvoslati eszközöket igénybe vette. Fontos ugyanakkor, hogy a jogalkalmazó szervek felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés alapozhatja meg (eBDT2008. 1817.), illetve általában nem lehet kártérítési felelősség alapja a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként hozott határozat. Utóbbi esetben csak akkor érvényesíthet a fél kártérítési igényt, ha megállapítható, hogy a határozat felróható módon eszközölt kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye (KGD1992. 2013.). Kártérítési felelősség megállapítására tehát pusztán a téves jogalkalmazás általában nem szolgálhat alapul (EBH2001. 526.). Erre csak akkor kerülhet sor, ha a jogszabályi rendelkezés teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye.

A felperes az alperes károkozó magatartását egyrészt abban látta, hogy nem tartotta be a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) 33. § (1) bekezdésében foglalt ügyintézési határidőt, mellyel sérült az Alaptörvényben foglalt tisztességes eljáráshoz, ezen keresztül az emberi méltósághoz, valamint a családi és magánélethez, illetve a kapcsolattartáshoz fűződő joga, vagyis az eljárás elhúzódására alapította igényét.

A felperes 2013. szeptember 26-án terjesztette elő apai kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmét az alperes gyámhivatalánál. Ezt követően 2013. október 9-én volt feleségével megállapodást kötött a (**város neve**)-i Kistérség Többcélú Társulás Egyesített Szociális Intézmény Családsegítő Községi Ház Gyermekjóléti Központjában a szülői kapcsolattartás szabályozásáról mediátor jelenlétében. A felek – egyebek mellett – vállalták azt is, hogy a következő ülésen, október 30-án megjelennek, amikor a mediációs megállapodás pontjainak értékelésével és egyéb szakvéleményeket figyelembe véve megegyeznek a kapcsolattartás szükséges változtatásaiban. A mediátor 2013. december 2-án a gyermekjóléti központhoz megküldött véleményéből kitűnik, a felek a mediációs ülésen megjelentek, a kapcsolattartás kérdésében részben megállapodtak. Ez időszak alatt az alperesi hatóság 2013. október 31-én hívta össze a feleket az apai kapcsolattartás újraszabályozása ügyében tárgyalásra, majd november 13-ára tűzött ki újabb tárgyalást, melyen a felek bizonyítási indítványokat terjesztettek elő a mediátor meghallgatására, a családgondozó véleményének

beszerzésére és tanúk meghallgatására. Az alperes mindezeknek eleget téve megkereste az indítványozott mediátort, a gyermekjóléti központot, mely utóbbi 2013. december 11-én véleményét meg is küldte. A mediátor tájékoztatása és a családsegítő állásfoglalása 2014. január 7-én állt a hatóság rendelkezésére, ezt követően január 13-án igazságügyi klinikai szakpszichológus szakértő kirendelésére került sor, aki véleményét 2014. június 1-jén készítette el, ez a gyámhivatalhoz 2014. június 12-én érkezett meg. A folyamatban lévő eljárás alatt mind az anya, mind a nagyszülő kérelmére az alperes elsőfokú hatóságánál eljárások folytak, a gyermekek vonatkozásában a kapcsolattartást szabályozó határozatok születtek. Emellett a felperes 2013. november 13-án, 2014. május 23-án és június 18-án ugyancsak apai kapcsolattartás végrehajtása ügyében kezdeményezett eljárásokat.

A Ket. 4. § (1) bekezdése szerint az ügyfelet megilleti a tisztességes ügyintézéshez és a jogszabályban meghatározott határidőben való döntéshez való jog, a (2) bekezdés értelmében pedig a közigazgatási hatóság a nem jogszerű eljárással az ügyfélnek okozott kárt a polgári jog szabályai szerint megtéríti, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. Az alperesi gyámhatóság eljárására a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló, a felperesi kérelem benyújtása idején hatályos 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 33. §-a tartalmaz rendelkezéseket, amely összhangban van a Ket. 33. §-ában foglaltakkal. A közigazgatási eljárásban az ügyintézési határidők betartásának garanciális jelentősége van. A jogbiztonsághoz elengedhetetlen követelmény, hogy a jogalkalmazói magatartás – adott esetben a közigazgatási hatóság döntési feladat- és hatáskörébe tartozó ügy elintézésének időtartama – előre kiszámítható legyen különös tekintettel arra, hogy a közigazgatási eljárást szabályozó törvények nem biztosítanak sem jogorvoslati lehetőséget, sem más hatékony jogi eszközt az ügyfélnek ahhoz, hogy a közigazgatási határozat meghozatalát – a jogszabályokban előírt elintézési határidő huzamos idejű elmulasztása okán – kikényszerítse. Az Alkotmánybíróság 72/1995. (XII.15.) AB határozatában állást foglalt abban a kérdésben, az ügyfél közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem tehető függővé attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe utalt ügyben. A közigazgatásnak ugyanis alkotmányos kötelessége, hogy hatáskörét gyakorolja, azaz illetékességi területén a hatáskörébe utalt ügyben az erre megszabott idő alatt érdemi döntést hozzon. Az érdemi határozat meghozatalára az általános és a különös közigazgatási eljárási törvények – a polgári perrendtartástól eltérően – különféle határidőket írnak elő. Ezek megtartása azért is különösen fontos, mert az eljárásban a fél nincs mellérendeltségi pozícióban a közhatalmat gyakorló közigazgatási szervvel, csupán annyi joga van, amennyit számára az eljárási jogszabályok kifejezetten biztosítanak. Akár kérelemre, akár hivatalból indul az eljárás, a közigazgatási határozat előírt időben történő kiadása lényeges magán- és – közvetlenül vagy közvetve – közérdeket szolgál (eBDT2016. 3475.).

A Ket. 4. § (1) bekezdése felelősséget ró a közigazgatási hatóságra, de ez nem jelent korlátlan objektív felelősséget. Az ügyintézési határidőről szóló – perbeli kérelem benyújtásakor hatályos – Ket. 33. § (1) bekezdése az érdemi határozathozatalra a hatóságnak a kérelem megérkezésétől számított 30 napos határidőt biztosított. A (3) bekezdés szerint az ügyintézési határidőbe nem számít bele – egyebek mellett – a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívás, a szakhatósági eljárás időtartama, a szakértői vélemény elkészítésének ideje, hatósági megkeresés, valamint az egyéb bizonyítási eljárás (70. § (1) bekezdés). Lényeges továbbá, hogy a kártérítési igény elbírálásánál az egész eljárás időtartamát kell a jogsérelem megvalósulása szempontjából vizsgálni (eBDT2008. 1811.) A közigazgatási jogkörben az ügyintézési késedelemmel okozott kár megtérítése iránt indított perben az ügyintézési késedelem időtartama és oka releváns (hasonlóan: BH2002. 226.).

Ebből a szempontból tehát lényegi kérdés, hogy eljárása során az alperes akár első-, akár másodfokú

hatóságként indokolatlanul késedelmeskedett-e az érdemi határozat meghozatalával, vagyis az egyes eljárási cselekmények szükségesek voltak-e az alapos határozat meghozatalához. A rendelkezésre álló iratokból látható, hogy az alpereshez a felperes és volt házastársa, valamint a nagyszülő is folyamatosan kérelmeket terjesztettek elő a kapcsolattartás érdekében, ezek keretében a hatóság széleskörű bizonyításokat folytatott le. Az ítélet tábla megítélése szerint a gyermekekkel való kapcsolattartás végrehajtásának szabályozásához mindenképpen indokolt volt a felek között megromlott viszony tisztázása, hogy ez milyen hatással van a gyermekekre, ami csak alapos bizonyítás, szakemberek, szakértő bevonásával volt lehetséges. De ez alatt is intézkedett az elsőfokú hatóság az előtte folyamatban lévő egyéb, a felperes által indított eljárásokban, és – az egyes eljárási cselekmények teljesítésének idejét is figyelembe véve – az eljárás időtartama összességében nem lépte túl az ügy tárgyhöz, az ügyfelek magatartásához mért szükséges ügyintézési határidőt. Az, hogy széleskörű bizonyítást folytatott le a tényállás megállapítása és a gyermekek érdekeinek védelme biztosítása céljából, nem minősíthető jogellenes magatartásnak azért sem, mert azt maga a felperes is indítványozta a személyes meghallgatások alkalmával. A rendelkezésre álló alperesi iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a gyámhivatal folyamatosan kapcsolatot tartott a gyermekjóléti központtal, az eljáró mediátorral annak érdekében, hogy a közigazgatási eljárásban résztvevő felek kérelmének megfelelően, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva döntsön a kapcsolattartás kérdésében. Az apa, illetőleg az anya által indikált helyzetben az alperes az elvárható magatartást tanúsította, az eljárási szabályokat betartotta. Mindezek miatt – az ügy bonyolultságára és a közigazgatási eljárásban résztvevők cselekményeire figyelemmel – nem volt tartható a Ket. 33. § (1) bekezdésében foglalt ügyintézési határidő, ugyanakkor a hatóságot lényeges ügyintézési határidő túllépés nem terheli, tekintetbe véve a 33. § (3) bekezdésének idézett rendelkezését is. Az adott ügyintézési késedelem sem időtartamát, sem okát tekintve nem olyan, amely az alperesi mulasztás felróható voltát megállapíthatóvá tenné (hasonlóan: Fővárosi Ítélet tábla Pf.IX.21.136/2013/4.). A közigazgatási jogkörben okozott kár megítéléséhez szükséges kirívóan súlyos jogszabálysértés nem történt azzal, hogy az ügyintézési határidőt – a Ket. 33. § (3) bekezdését figyelembe véve minimálisan – túllépte.

A fellebbezés kapcsán kiemeli az ítélet tábla, a bíróságnak ebben az eljárásban nincs lehetősége arra, hogy az alperesi gyámhivatal határozatainak jogszabályszerűségét, az abban foglalt indokokat vizsgálja, következésképpen a felperes által hivatkozott, az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozata irreleváns. Az ugyanis azt taglalja, hogy az érintett nemzeti hatóságok hatékony intézkedéseket tettek-e a kapcsolattartás érdekében, ennek vizsgálata viszont már a közigazgatási eljárásban hozott határozatok jogszerűségének felülvizsgálatát jelentené, amire jelen eljárás keretei közt nincs mód. Ugyanezen okból nem vizsgálta az ítélet tábla az alperes által beszerzett és a határozata alapját képező szakértői vélemény tartalmát sem.

Nem voltak relevánsak a **(város 2 neve)**-i Járási Hivatal csatolt döntései sem, azok ugyanis más kérelmek elbírálása kapcsán, eltérő tényállás mellett hozott határozatok.

Mindezekre figyelemmel a kártérítés alapvető fogalmi elemei (rPtk. 339. § (3) bekezdés) eleve hiányosak az ügyben, ami kizárja kártérítési felelősségének megállapíthatóságát, így érdektelen annak további vizsgálata, hogy a felperest valóban érte-e kár.

Utal az ítélet tábla arra is, önmagában nincs jelentősége annak, hogy esetlegesen az alperes eljárási hibát vétett, ez kártérítés alapja nem lehet, miként személyhez fűződő jogsértést sem jelent önmagában valamely eljárási szabály megsértése (Kúria Pfv.III.21.530/2011/6.).

Nem volt alapos az alperesi kizárással kapcsolatos eljárási határidők elmulasztására vonatkozó felperesi érvelés sem. A felperes ezzel összefüggő igényének elbírálására a 2013. évi V. törvény

(Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. Az új szabályozás lényegét tekintve nem változtatott a korábbi előíráson, vagyis a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéséhez továbbra is fenn kell állnia mind a kártérítés általános (6:519. §), mind különös (6:548. § (1) bekezdés) feltételeinek. Az elsőfokú bíróság 2015. május 26-án kézbesítette az alperes részére a keresetlevelet és mellékleteit, így ekkor szerzett hivatalosan tudomást az ellene folyamatban lévő eljárásról. Eddig az időpontig a felperesi bejelentés az alperesi kizárás tárgyában irreleváns, hiszen a bíróság az érdemi tárgyalásra alkalmas keresetet továbbítja az ellenérdekű félnek. Ennek hiányában a másik fél az eljárás megindulásáról, mikénti alakulásáról igazolt, hivatalos információval nem rendelkezik. Amíg tehát az alperes az eljáró bíróságtól nem kapott értesítést a per megindulásáról, nem álltak fenn a Ket. 43. § (1) bekezdésében foglalt követelmények. A keresetlevél kézbesítését követően pedig a törvényi határidőn belül intézkedett az alperes elsőfokú hatósága, így mulasztás, késedelem nem terheli. Ennek következtében e kereseti kérelem kapcsán sem állnak fenn a kártérítéshez szükséges törvényi feltételek.

Alaposnak bizonyult viszont a felperesi fellebbezés az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére vonatkozó részében. Az elsőfokú bíróság 19. sorszámú végzésével engedélyezett – az érdemi döntés meghozatala előtt – a felperes részére személyes költségmentességet, következésképpen a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint a per jellegéből adódó illetékfeljegyzési jog folytán előzetesen le nem rótt illeték pervesztessége esetén is az állam terhén marad.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó részében részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, míg egyebekben helybenhagyta azt.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

S z e g e d , 2016. év október hó 14. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Szántó Anita s.k.
a tanács elnöke előadó bíró bíró